

гії. Юрій Юрійович створює топологічний семінар для активних студентів, який став зародком топологічної школи в Україні. У коло його наукових інтересів входять саме нові топологічні методи для розв'язання класичних теоретико-функціональних проблем. Прикладом їх ефективного застосування є таке, на перший погляд несподіване, відкриття вченого (1979): для довільної компактної множини в багатовимірному комплексному просторі та визначеної для неї неперервної функції, яка задовольняє умову Ліпшиця на межі множини та є комплексно аналітичною в її внутрішніх точках, модуль неперервності цієї функції на множині збігається з її модулем неперервності на межі.

Починаючи з 1963 р., протягом понад двадцять років Ю.Ю. Трохимчук був організатором літніх математичних шкіл, які суттєво вплинули на діяльність колективу Інституту математики. У різний час лекторами в цих школах були такі всесвітньо ві-

домі математики, як В.І. Арнольд, С.П. Новиков, Ю.Г. Решетняк, А.Т. Фоменко. Зауважимо, школа 1963 року в Каневі була взагалі першою в тодішньому Радянському Союзі.

Учений завжди активно пропагував математичні знання в цілому і топологію зокрема. Він був лектором товариства «Знання», неодноразово виступав з лекціями на телебаченні, пропагував математику в публічних лекціях у багатьох містах колишнього Радянського Союзу та Польщі.

Результати досліджень Ю.Ю. Трохимчука відображені в понад 70 наукових працях, серед яких три монографії. Більше ніж 50 років він викладав у різних вищих навчальних закладах. За цей час Ю.Ю. Трохимчук підготував 13 кандидатів і трьох докторів наук.

Наукова громадськість, колеги та учні щиро вітають Юрія Юрійовича з ювілеєм, бажають йому плідного довголіття, творчих успіхів і наснаги.

70-річчя члена-кореспондента НАН України М.Л. ГОРБАЧУКА

8 березня виповнилося 70 років знаному українському математикові члену-кореспонденту НАН України Мирославу Львовичу Горбачуку.

М.Л. Горбачук народився 1938 р. у с. Риботичі колишнього Перемишльського повіту (нині Польща). Під час операції «Вісла» 1945 року разом із батьками був переселений у с. П'яновичі Самбірського району Львівської області. У 1961 р. М.Л. Горбачук закінчив із відзнакою механіко-математичний факультет Львівського державного університету ім. І. Франка. Протягом 1961–1964 рр. він навчався в аспірантурі

Інституту математики АН УРСР під керівництвом Ю.М. Березанського. Від 1961 року і до сьогодні наукова діяльність Мирослава Львовича пов'язана з цим інститутом. Тут він захистив кандидатську і докторську дисертації з математичного аналізу, подолав шлях від старшого інженера до завідувача відділу диференціальних рівнянь із частинними похідними. Крім Ю.М. Березанського, великий вплив на формування М.Л. Горбачука як ученого мали Я.Б. Лопатинський і В.Е. Лянце, лекції яких під час навчання у Львівському університеті справили на нього незабутні враження, а також М.Г. Крейн,

чий праці і спілкування з яким допомогли Мирославі Львовичу правильно обрати свій творчий шлях.

Математична творчість М.Л. Горбачука вирізняється широтою тематики і глибиною розв'язуваних у ній проблем, намаганням якомога далі проникнути в історичні аспекти кожного питання і відшукати щось спільне в зовсім різних, на перший погляд, завданнях, знайти загальний підхід, що дав би можливість не тільки розглянути їх, але й значно розширити коло проблем, до яких його можна застосувати.

Наукові інтереси вченого сконцентровані на таких напрямках: спектральна теорія операторів, диференціальні рівняння в банаховому просторі, початково-крайові задачі для диференціальних рівнянь, несамо-спряжені оператори, узагальнені функції та їх застосування, теорія наближень, гармонійний аналіз.

У спектральній теорії операторів йому вдалося мовою граничних значень описати різноманітні класи розширень мінімального оператора, породженого диференціальним виразом у гільбертовому просторі, і дослідити їхні спектральні властивості.

Мирослав Львович розробив загальний (операторний) підхід до теорії граничних значень розв'язків диференціальних рівнянь, який дав змогу не тільки отримати чимало класичних результатів, зокрема для гармонійних функцій, але й уточнити і значно підсилити їх.

Він описав усі розв'язки абстрактного диференціального рівняння в банаховому просторі і знайшов умови їхньої стійкості і стабілізації, дослідив задачу Коші на розв'язаність у різних класах аналітичних вектор-функцій.

Істотну роль під час вивчення диференціальних операторів відіграла розвинена М.Л. Горбачуком теорія узагальнених функцій, в основу якої, замість оператора диференціювання, покладено довільний замкнений оператор. Дослідження розкладів у ря-

дах Фур'є за узагальненими векторами такого оператора і принципу локалізації, який установив учений, допомогли обґрунтувати низку тверджень математичної фізики.

У теорії наближень Мирославі Львовичу також вдалося розвинути операторний підхід до прямих і обернених теорем, що охоплює багато відомих і нових конкретних задач апроксимації функцій і дає точні апріорні оцінки похибки наближення розв'язків операторних рівнянь варіаційними та іншими методами.

М.Л. Горбачуку належить низка інших результатів у галузі функціонального аналізу, теорії операторів і теорії функцій, гідродинаміки. Частина робіт присвячено історії математики.

М.Л. Горбачук — автор 3-х монографій і близько 200 статей, широко визнаних у математичному світі. Його наукові досягнення вшановано премією ім. М.М. Крилова (1994), Державною премією України в галузі науки і техніки (1998), премією ім. М.Г. Крейна (2008).

Мирослав Львович відомий у фахових колах і як організатор науки. У 1993–2006 рр. він очолював Київське математичне товариство, а з 2005 р. є президентом Українського математичного товариства. Він член редколегій кількох математичних часописів, у тому числі й журналу для школярів «У світі математики», один із керівників міського семінару з функціонального аналізу, учасник багатьох і організатор кількох міжнародних математичних конгресів і конференцій.

М.Л. Горбачук вдало поєднує наукову діяльність із педагогічною. У 1965–2000 рр. він викладав у Київському національному університеті ім. Т.Г. Шевченка, а з 1997 р. читає лекції в Національному технічному університеті «КПІ». Серед його учнів 7 докторів і 29 кандидатів наук.

Наукова громадськість, колеги та учні сердечно вітають Мирослава Львовича з ювілеєм і зичать йому міцного здоров'я, плідної праці, нових творчих звершень і відкриттів.